

Jeg indså, at troen kunne få en plads der, hvor tvivlen havde sæde

Jacob Birkler, formand for Det Ethiske Råd, har bevæget sig langt trosmæssigt siden barndommen i en præstegård. I dag er tro for ham ”et baggrunds-tæppe, udgangspunkt, grundlag og mest af alt en tillidsskabende relation”

AF MARIANNE NYGAARD KNUDSEN

kirke@k.dk

● **Hvordan vil du beskrive din tro?**

► Jeg er en tvivler, men jeg tror på meget. Tvivlen har groet i mig gennem mit fag og virke som filosof og forsker, så det ligger i min natur at tvivle på alt. Min tro derimod bygger på tillid, som er helt central for mig. På mange måder er livet jo absurd, for den eneste vej ud af livet er der, hvor der ingen udvej er. Her får troen en plads. Men der er flere med min profession som filosof, der fra et ateistisk synspunkt nærmest håner troen på en gud. Ganske ofte er kritikken skrigende banal med henvisning til en stærkt karikeret trospraksis. Denne kritik kan godt bekymre mig fra tid til anden. Som Villy Sørensen skrev engang: ’De farligste religioner er dem, hvor man tror, Gud ikke findes’. For mig at se vil der altid være noget – om ikke en gud så noget andet, der ophøjes. Gudsformægtere vil ofte pege og sige ’se, der er jo ikke noget, ingen gud og ingen mening’. Men de glemmer det forhold, at de netop står og peger. Det forhold, at gudsforholdet er tæt forbundet med den måde, vi som mennesker forholder os på.

● **Hvordan var forholdet til religion i dit barndomshjem?**

► Jeg er opvokset i en præ-

▲ Fagfilosof Jakob Birkler siger, at tvivlen er groet i ham gennem hans fag. – Foto: Scanpix.

stegård. Min far, onkel og farfar var alle præster, men hvis jeg husker tilbage, var det ikke troen, men derimod teologien, der fyldte i mit barndomshjem. Min far prædikede fra prædikestolen hver søndag, men han prædikede aldrig for mig. Religion fyldte ikke særlig meget, og det er lidt paradoksalt, når jeg nu er opvokset i en præstegård.

Troen var der snarere som et tavst grundlag. De store spørgsmål om tvivl, tro og viden fyldte og blev diskuteret i familien. Men jeg måtte finde min egen vej og valgte filosofien.

● **Hvad har udfordret din tro?**

► Det har hele mit fag og virke som filosof og forsker.

Stort set alt, hvad jeg har arbejdet med, angår viden og ikke tro. Jeg har arbejdet en del med videnskabsteori. Jeg har skrevet 10 bøger, og den bog, der har været trykt i flest oplag, er netop en bog om videnskabsteori. Indholdet ligger et stykke fra troens mulighed. Gennem hele filosofihistorien og alt, hvad jeg har arbejdet med, døde Gud gang

► **Min far, onkel og farfar var alle præster, men hvis jeg husker tilbage, var det ikke troen, men derimod teologien, der fyldte i mit barndomshjem.**

på gang på erkendelsens alter. Jeg blev hele tiden overbevist om umuligheden af Guds eksistens. Omdrejningspunktet var viden og kritisk stillingtagen. På et tidligt tidspunkt i mine studier var jeg i en fase, hvor jeg læste en stor del af Nietzsches forfatterskab. Han forbander kristendommen. Men jeg indså senere, at troen kunne få en plads der, hvor tvivlen havde sæde. Særligt mine studier af Kierkegaard og Dostojevskij var lidt af en øjenåbner. Herefter begyndte et stort engagement i arbejdet med de etiske spørgsmål. Det var afgørende for mig, at hvis jeg skulle beskæftige mig med etikken, skulle det ikke blot være et teoretisk studium. Jeg begyndte derfor at arbejde med de etiske spørgsmål blandt personale og patienter rundt i hele landet. Særligt ved livets begyndelse blandt fødende på fø-

degangen og ved livets afslutning blandt døende på hospice oplevede jeg, hvordan troen fik en plads.

● **Hvad har formet den tro, du har i dag?**

► Det har livet – kort sagt. Jeg ved ikke, om der er en større mening, men det betyder ikke, at livet er meningsløst. Her tænker jeg ofte på et gammelt stoisk billede, som den græske filosof Chrysippos formulerede. Vi skal forestille os en grønthandler, der går fra marked til marked med sin kærre med frugt og grønt. Med sig har han en hund, der er bundet til vognen. Når grønthandleren går med kærren, må hunden nødvendigvis følge med. Hunden er således bestemt af omstændighederne, men den kan gøre én af to ting. Den kan enten lade sig slæbe efter vognen eller vælge sin skæbne og trofast løbe ved siden af. Som menneske står vi ofte med mange valg, der kan forme vores liv. Men samtidig er vi bundet af en lang række omstændigheder, som vi ikke kan sættes fri af. Her fortæller historien det opbyggelige bundet til at vælge livet på trods og leve med omstændighederne efter bedste evne.

● **Hvordan gør din livsanskuelse en forskel i din hverdag?**

► Jeg bruger ikke religiøse argumenter i mit arbejde. For mig er troen mere et baggrundstæppe, udgangs-

punkt, grundlag og mest af alt en tillidsskabende relation. I vores hjem går vi kun sjældent i kirke, og Bibelen ligger ikke på natbordet. Men vores børn er døbt, og jeg tror, at mange af Bibelens fortællinger alligevel ligger som en tavs, ubevidst reference, når vanskelige livssituationer skal håndteres.

● **Hvem er et forbillede for dig i eksistentielle spørgsmål?**

► Det har været personer, jeg har mødt på min vej. Det har gjort et uudsletteligt indtryk på mig at følges med døende på hospice, for hospice er ofte et meget livsbekræftende sted at befinde sig. Jeg har erfaret blandt patienter, hvordan livet leves på trods. Men i nogen grad lever vi alle sammen på trods og må kaste os ud i livet på trods. Det er det, jeg mener med, at den eneste udvej i livet netop er der, hvor der ingen udvej er. Der er også mange tænkere, der har inspireret mig. Blandt nogle af de største må nævnes Sokrates og Kierkegaard. De taler direkte til en, så der nærmest er tale om en dialog, hvilket gør teksterne meget nærværende. Kierkegaard er i en liga for sig, og han er en næsten uudtømmelig kilde til inspiration. For nylig blev jeg eksempelvis meget optaget af den lille tekst ’Ved en grav’. Den læste jeg første gang, mens jeg var på hospice, og den var helt fantastisk, fordi den talte helt ind i nutiden

om livet med døden. Jeg har ikke kun læst Kierkegaard i forbindelse med mit studie, for det meste af hans forfatterskab læste jeg, da jeg var færdig med studiet. Læsningen af ham har gjort, at jeg har været nødt til at forholde mig til mit liv på nye måder.

● **Hvad er det bedste åndelige råd, du nogensinde har fået?**

► Gennem de erfaringer, jeg har fået i sundhedsvæsenet blandt læger, sygeplejersker og især jordemødre, står der én overskrift tilbage, og det er: ’Vi tilhører ikke os selv’.

JACOB BIRKLER

► Født 1974 i Skanderborg. Har været formand for Det Ethiske Råd siden januar 2011. Uddannet filosof med ph.d. i medicinsk etik. Lektor ved University College Syddanmark. Har skrevet en række bøger om filosofi, videnskabsteori og etik i sundhedsfaglig praksis. Derudover er han flittig foredragsholder og debattør. Bor i Esbjerg, er gift og har to børn.

Kirkelige arrangementer i den kommende uge

læs om alle ugens arrangementer på kirku.dk

JYLLAND

Esbjerg:
Mini retrætedag ved Jette Dahl
Du indbydes til "time-out"-dag med ro midt i den travle adventstid. Dagen vil handle om: "Jesu fødsel i hjertet" Dagen vil veksle mellem oplæg, stilhed, samtaler og meditation. Treenighedskirken Grådybet 23 15. december kl. 09.30

Herning:
Advent i sang og fortælling Tidligere lærer Birthe Lindved, Ikast, fortæller. Hedeagerkirken Gammel Kirkevej 33 11. december kl. 14.00

Hjortshøj:
Juleaflutning
Torsdagscafens juleaflutning med Lucia og Morten Skovsted. Hjortshøj Kirke, Den nye Sognesal Gammel Kirkevej 1 13. december kl. 14.30

Holsted:
Adventsmøde
Bodil og Wolfgang Dibbern underholder med julehistorier, Kristuslegende, musik og sang. Grundtvigsk Forum Holsted Guldagervej 4 12. december kl. 19.30

Højbjerg:
Børnetæter
Eventyrværkstedet spiller juleforestillinger "Den magiske julerejse" for de 3-7 årige. Forestillingen spiller to gange om morgenen og varer 35 min. Højbjerg Holme Kirke Bushøjvej 284 Kun: 14. december

Holstebro:
Adventsmøde
Adventsmøde i Mejdal Pensjonistklub. Kirkens personale på slap line. Mejdal Kirke Prins Buris Vej 29 11. december kl. 14.30

Randers NV:
Skal vi klippe vore julehjerter
Ved Britta Nedergaard Hansen. Enghøj Kirke Enghøj Allé 10 11. december kl. 14.30

Skive:
Vi synger julen ind
Julestemning i kirken. Vor Frue Kirke Frederiksdal Alle 1 B 11. december kl. 19.30

Skive:
Vi synger julen ind
Julestemning. Vor Frue Kirke Frederiksdal Alle 1B 12. december kl. 19.30

Skive:
Julestemning med Jørgen Frost og Betty Ahrenfeldt
Vi synger julen ind. Egeris Kirke Kirke Allé 111 12. december kl. 19.30

Viborg:
Højskoleeftermiddag
Rør blot ikke ved min gamle jull! Viborg Domkirke Stænderpladsen 3 11. december kl. 14.30

Viborg:
Julevandring i Viborg
Julevandring rundt om Viborg Sønder sø. Viborg Pilgrimscentrum Villavej 10 15. december kl. 13.15

Ørsted:
Caféeftermiddag
Adventshygge med graveren, organisten og præsten. Ørsted Kirke Kalkærsvej 1 11. december kl. 14.00

Aarhus C:
Bibelmeditation over pilgrimstekster
Ved pilgrimspræst Elisabeth Liddell. Privatadresse: Skovvejen 24 10. december kl. 16.00

Aarhus V:
At vokse i Kristus
Alle tror på noget. Selv de mennesker, som påstår at de ikke gør det. Århus Adventistkirke Fuglebakkevej 1 A 15. december kl. 10.00

SJÆLLAND OG ØERNE
Dianalund:
Gennemgang af Matt. kap. 7

Anne-Mette Mortensen gennemgår Mattæusevangeliet, kapitel syv til debat. Dianalund Frikirke Verupvej 11 12. december kl. 19.00

Frederikssund:
De ni læsninger
Torsdagsmøde. Frederikssund Frimenighed Mågevej 14 13. december kl. 19.30

Frederiksværk:
Café 50+
Åbent arrangement med hyggeligt samvær, hvor "julen synges ind". Frikirken Salem, Det Danske Missionsforbund Havnevej 15 10. december kl. 14.30

Gadevang:
Juleevangeliet
Julens historie fortalt for børn – poetisk, nærværende og vedkommende – med levende dukker og levende musik med Svanetiv. Gratis entré. Gadevang Kirke Gadevangsvej 115 Til: 13. december

Grevinge:
Adventsmøde
Den 97-årige lokalhistoriker og lærer Oscar Udsholt fortæller om jul i gamle dage. Luciaoptog ved børn fra Grevinge Skole. Konfirmandstuen Hovedgaden 2 A 12. december kl. 14.30

Helsingør:
Katekismus i kristendom
Som grundbog læses Jan Lindhards bog "Katekismus i kristendom, børnelærdom for voksne". Domkirkens Hus Skt. Olaigade 51 10. december kl. 19.00

Helsingør:
Den store julemiddag
Julemøde i Seniorklubben. Shens Kirke Egevaengt 2 13. december kl. 12.00
Jystrup Midtjylland:
Julekna i stalden
Julekna i stalden med sangkoret Færdig med fyrre. Jystrup Kirke Jystrup Bygade 12 12. december kl. 10.30

Karise:

De brune lagkager
Advents- og julemøde i Spjellerup Præstegårds konfirmandstue. Vi begynder i kirken med en koncert, og så går vi i konfirmandstuen, hvor vi synger de gamle sange. Spjellerup Kirke Præstestien 4, St. Spjellerup 12. december kl. 19.30

Ringsted:
Thomasevangeliet
Thomasevangeliet og lidt julehygge. Klostermarkskirken Ahorn Alle 46 C 11. december kl. 15.00

Ringsted:
Onsdagsmøde
Advents- og julesalmer samt en historie. Klostermarkskirken Ahorn Alle 46 C 12. december kl. 14.00

Stenløse:
Luciaoptog og julens salmer
Eftermiddagssammenkomst. Præsterne fortæller om nogle af adventstidens og julens salmer, og der er luciaoptog med de store børn fra menighedsbørnehaven. Stenløse Kirke Engholmvej 6, Stenløse 13. december kl. 14.30

FYN

Asperup:
På vej mod jul
Sangeftermiddag. Asperup Sognehus Kirkestræde 1 12. december kl. 14.00

Nyborg:
Bibellkreds
Peters 1. Brev, kapitel tre. Indre Mission Nyborg Nørrevoldgade 35 12. december kl. 15.00

Nørre Aaby:
Et julecauseri
Forventningens glæde bygges op denne aften, krydret med sang, små anekdoter og lidt bibelhistorie. Nr. Aaby Sognehus Kirkevej 45 A 11. december kl. 19.30

Ringe:
Bibelforedrag

▲ Luciafejringerne kaster lys over Danmark i denne uge. Flere kirker markerer den svenske tradition med sang og levende lys, blandt andre Tenløse Kirke, hvor man kan komme i stemning på onsdag kl. 14.30, i Hjortshøj Kirke i Aarhus Kommune og i Stenløse Kirke i Odense Kommune torsdag kl. 14.30. – Foto: Scanpix.

Bibelforedrag ved Hans Erik Nissen, cand.theol., sognepræst og tidligere forstander på Lutherisk Missionsforenings Højskole, Hillerød. Indre Mission Ringe Algade 68 11. december kl. 19.30

Svendborg:
Adventstræf
Tirsdagstræf med julefrokost! Fredens Kirke Glarmestervej 8 11. december kl. 12.00

KØBENHAVN

Brønshøj:
Humor fra hele verden
Forstander på Bornholms Højskole Lillian Hjorth Westh præsenterer humor fra nær og fjern – og mon ikke et par julehistorier også finder vej. Husumvold Kirke Gadelandet 25 14. december kl. 14.00

Charlottenlund:
Julemøde
Billedmeditation ved Rose Marie Tillisch, dans om juletræet og musikalsk underholdning. Messiaskirken Hartmannsvej 46 13. december kl. 14.30

Frederiksberg:
Julehygge og juleandagt
Vi byder på gløgg og æbleskiver, banko og dans om træet i salen. Undervejs vil vi også holde en kort juleandagt. Kirkens tre præster medvirker. Medbring en gave til cirka 20 kroner til gavesækken. Så kommer alle hjem med en gave. Flintholm Kirke Junggreensvej 14 11. december kl. 14.00

Frederiksberg C:
Risengrød og adventsandagt
Den evangelisk-lutherske frikirke fejrer adventen. Martinskirken Martinsvej 4 13. december kl. 18.00

Hørsholm:
Torsdagsfortælling
Ved Benny Schuster. Hørsholm Kirke Kirke Allé 0 13. december kl. 14.30

Ishøj:
Om Martin Luther og Aristoteles
Hvad har de to herrer egentlig med hinanden at gøre? Vejleå Kirke Ishøj Boulevard 1 11. december kl. 17.00

Kastrup:
Studiegruppe ved Martin

Herbst
De nytestamentlige skrifter læst i nogenlunde kronologisk orden. ved Martin Herbst. Korsvejskirken Sigrævej 81 Mandag-fredag 12. december kl. 19.30

Kokkedal:
Studiekreds om Apostlenes Gerninger
Gennemgang af Apostlenes Gerninger ved sognepræst Jørgen Sejergaard. Oplæg, forfriskning og debat. Indledes med bøn og meditation i kirkerummet kl. 19.00. Egedal Kirke Egedalsvej 3 10. december kl. 19.30

København N:

Højtidelig adventsgudstjeneste
Adventsgudstjeneste med spising og foredrag ved René Yde om kirkens sakramentale liv. Kingos Kirke Bragesgade 35 11. december kl. 17.30

København S:
Engle
Kunsthistoriker Lisbeth Lund fortæller om engle. Simon Peters Kirke Kastrupvej 155 14. december kl. 14.00

København Ø:
Juleaflutning
Juleaflutning på Davids Kulturcafé. Davids Kirkes Mødesal Koldinggade 11 12. december kl. 14.00

København Ø:
Vi synger julen ind!
Vi synger julen ind! Kom og syng julens salmer med orgel og korledsagelse. Hans Egedes Kirke Vardegade 14 12. december kl. 17.00

Nærum:
Julebanko
Julebanko, julehistorier, gløgg og æbleskiver, kaffe og julesmåkager i sognegården. Til slut vil der være en andagt i kirken. Alle er velkomne, og det er gratis at være med. Kirkeåsen 10 11. december kl. 13.30

Valby:
Møde i ungdomsgruppe
Ungdomsgruppe. Vigerslev Kirke Lykkebovej 1 10. december kl. 19.30

SÅDAN FÅR DU DIT ARRANGEMENT I AVISEN

► Ønsker du at få dit kirkelige arrangement i avisen? Så gå ind på **Kristeligt Dagblads kirke- og kulturkalender** på internettet, **www.kirku.dk**, opret en profil og indtast dit arrangement. Det er nemt og hurtigt. Arrangementet vil kunne ses af alle, som besøger hjemmesiden.

Redaktionen vil **hver tirsdag klokken 12.00** udvælge en del af arrangementerne fra hjemmesiden, som vil blive trykt på denne side i avisen. Jo mere **klart og udførligt** dit arrangement er beskrevet, des større er sandsynligheden for, at det bliver det, som kommer til at stå i avisen.

De bedste arrangementer i hver uge trykkes i avisen sammen med nyhedsstof, der relevant for den bestemte type arrangement. Du kan læse om **kirkelige arrangementer om mandagen, teaterstykker om tirsdagen, koncerter om onsdagen og kunstudstillinger om torsdagen.**